

संस्कृत
अ. नं. ३८

वेदांग २५५४

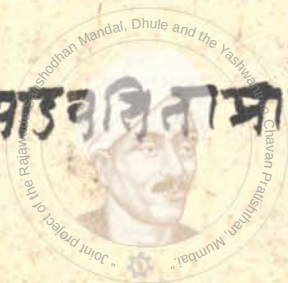

पांडव गीता

४६४/२४

(1)

॥ अधपाडवलितामोहका ॥

(2)

१ श्रीगणेशायनमः॥ ॐ विरुवाच॥ धर्मो वि
वर्धतियुधिष्ठिरकीर्तनेन पापं प्रणश्यति
वृकोदरकीर्तनेन शत्रुर्विनाश्यति धनं ज
यकीर्तनेन माद्रिस्तौ कथयतां न भवन्ति
रोगाः १ जिह्वेकीर्तय केशवं मररिपुं च
तो भजः श्रीधरं पालिहं दसमं च याच्यत
कथाः श्रोत्रद्वयं त्वं शृणु हृष्टं लोकय १

(2A)

लोचनद्वयहरेर्गच्छांघ्रियुग्मा लयंजिघ्र
घ्राणमकुंदपादतुलसीमूर्धनिमाधो
क्षजं २ ब्रह्मोवाच येमानवाविगतरा
गपरापरज्ञानारायणंस्मरगुहं सततं
स्मरंती ध्यानेन तेन हतकिल्बिषचेतना
स्तमातुः प्रयोधरसंन पुनः पिबंती ३
व्यक्षरं परमं ब्रह्म गोविंदेति च व्यक्षरं ॥

(3)

पा० एवमध्वारयं नित्यं ब्रह्मभूयाय कल्पते ४ ए
२ वं ब्रह्मादयो देवा नृषयश्च तपो धनाः ॥
कीर्तयन्ती स्मरन् श्रेष्ठं देवं नारायणं प्रभम् ॥
५ मंगलं भगवान्विष्णुं मंगलं मधुसू-
दनं मंगलं पुंडरीकाक्षं मंगलं गरुडध्वं-
जः ६ श्रीलक्ष्मणं सत्यं ब्रवीमीम-
मः स्वयं सुधाह्वयं मां कुरुं नरसिंह २

(3A)

जनार्दनेति जीवनजपत्यनुदिनं मरणे
ऋणीवपाषाणकाष्ठसदृशाय ददाम्य
भीष्टं ७ कृष्णकृच्छेति कृच्छेति यो मां
स्मरति नित्यशः जलं भीत्वा यथापद्यं
नरकादुद्धराम्यहं ८ इत्थर उवाच ॥
सहजानारायणे तुत्कापमानकल्पशत
त्रयं गंगादि सर्वतीर्थेषु स्नातो भवति

(५)

३ पुत्रका ९ तत्रैव गंगायाम्नाचतत्रगो
दावरिस्तत्रसरस्वतीच सर्वालिति
र्थाणिवसंतितत्रयत्राक्तोदारकथा
प्रसंगः १० बलमदुवाच कृष्णकृष्ण
रुपालोत्तमगतीनांगतिप्रद संसारार्ण
वमग्नानांप्रसीदपुरुषोत्तम ११ कृष्णः ३
कृष्णः कृष्ण इत्यंतकाले जल्पनं जंतुर्जी

(५A)

वितं यो जहाति आद्यः शब्दः कल्पते तस्य म
त्तैव ब्रीडानमोतिष्ठतोद्धारणस्थो १२ इ
द्वुवाच नारायणो नाम नरो नराणां प्रसि
द्वचोरः कथितः पृथीयां अनेकजन्मार्जि
तपापसंचयं हरत्यशेषं स्मृतमात्रमेव १३
नारायणेति वाग्वत्सी चतुरक्षरपल्लवा ध
र्मार्थिकाममोक्षाणां फलदानात्र संशयः

(5)

४ ॥१५॥ यम उवाच ॥ नरके पच्यमानस्तु यमेन
परिभाषितः कित्थयानाचितो देवः केशवः
केशनाशनः १५ युधिष्ठिर उवाच मेघश्या
मपीतकोशाय वासं श्रीवत्सांकं कोस्तभो
द्भासितांगं पुण्योपेतं पुंडरीकायताक्षं ह
स्मं वंदे सर्वलोकैकनाथं १६ भीम उवाच ॥
जलौघमग्ना स च राक्षसाधरा विषाणको

४

(5A)

द्याखिलविश्वमूर्तिना समधृतायेनवरा
हस्तपिणासमेस्वयंभूभगवानूपसीदतु१७
अर्जुनउवाच अत्रित्यमव्यक्तमनंतमव्ययंवि
भं प्रभं भावितभूतभावनं त्रेलोक्यविस्तारवि
चारकारकं हरिंप्रपन्नोस्मि गतिं महात्मनां
॥१८॥ नकुळउवाच यदिगमनमधस्तात्का
लपाशातुबंधाद्यद्विचकुलविहीने जायते
पक्षिकीटे रुमिशतमपि गत्वा जायते चांत

(६)

५

रात्मा मम भवतु हृदि स्था केशवो भक्तिरेहाः १९ स
हृदेव उवाच तस्य यज्ञवराहस्य विष्णोरमितं तेज
सा प्रणामं ये प्रकुर्वन्ती तेषामपि नमो नमः २०
कुंतु उवाच स्वकर्मफलनिर्दिष्टां यां यां योनिं ब्र
ह्मात्म्यं तस्यां तस्यां हृषीकेश त्वयि भक्तिर्दृ
ढा स्तु मे २१ मा द्वा उवाच कृष्ण रताः कृष्णम
नुस्मरन्ति रात्रौ च कृष्णं पुनरुत्थिता ये ते भि ५
न्ने देहा प्रविशन्ति कृष्णं हविर्यथामंत्रहुतं हु

(6A)

ताशे २२. द्रौपद्यौवाच कीटेषु पक्षीषु भृगोषु स
रित्स्त्रपेषु रक्षः पिशाचमनुजेषु पियत्रयत्र जा
तस्य मे भवतु केशव ते प्रसादात्त्वय्यैव भक्तिरत्र
लाभ्यमिचारिणी च २३. हे रुक्मद्वारकावासी
कासीयादवनंदन इमा मवस्थां संग्राहामना
थां किम्पेक्षसी २४. शंखचक्रगदापाणे द्वार
कानिलयाच्यत गोवीदं पुंडरीकाक्षरक्षमां
शरणागतां २५. सुभद्रौवाच एकोपि रुक्म

(7)

६

स्यसरुतूपणामोदशाश्वमेधावभरथेनतुल्यः॥
दशाश्वमेधीपुनरेतिजंमरुक्ष्मप्रणामोनपुन
र्भवाय २६ अग्निसम्युवाच गोविगोविंदहरे
मरारेगोविंदगोविंदरथांगपाणे गोविंदगो
विंदमकुंदरुक्ष्मगोविंदगोविंदनमोनमस्ते
॥२७॥घटोत्कचउवाच श्रीमंतसींहविभवे
गरुडध्वजायतापत्रयोपशमनायभवौषधा
य रुक्ष्मायदश्रिकजलाग्निभजंगरोगकु

६

(7A)

शिवपायहरयेगुरवेनमस्ते २८ दुपदुवाच
यज्ञेशाभ्युतगोविंदमाधवानंतकेशव कृष्ण
विष्णोहृषीकेशवासुदेवनमोस्तुते २९ ध
एकनामउवाच श्रीरामनारायणवासुदेव
गोविंदवैकुण्ठमकुंदकृष्ण श्रीकेशवानंतन
सिंहविष्णोमांत्राहिसंसारभजंगदष्टं ३०
वैराटउवाच नमोब्रह्मणदेवायगोब्राह्मण
हितायच जगद्धीतायकृष्णायगोविंदायन

(४)

मो नमः ३१ उत्तर उवाच अन्कतानंतगोविंद
सच्चिदानंदविग्रहः मन्मनोरमतां नित्यं त्व
च्चारुचरणो ब्रजे ३२ शिखंशुवाच अहो भा
ग्यमहोभाग्यं नंदगोपव्रजौकसां यन्मित्रं प
रमानंदं पूर्णब्रह्मसनातनं ३३ सात्यकीरु
वाच वासुदेवं परित्यज्य योन्यदेवमपास
ते तृषीतो जाह्नवीतीरे कूपं खनति दुर्मतिः ३४
कृतवर्मो वाच अग्रमेयहरे विष्णो रु

(8A)

अदामोदराच्यत गोविंदानंतसर्वेश्विनारा
यणनमोस्तुते ३५ बिभीषणउवाच विशा
कनेत्रं परिपूर्णगात्रं सीताकलत्रं सरवैरिश
त्रुं सौमित्रमित्रं जगतः पवित्रं श्रीरामरत्नं प्र
णतोस्मिनित्यं ३६ अक्रूरउवाच अहो
स्मिनारायणदासदासदासस्य दासस्य च दा
सदासः अन्येभ्य इदं जगतो नराणां तस्मा
दहं धनुस्तरोद्यनास्मि ३७ धौम्यउवाच ॥

(१)

८ अणंसमीपे शयनासने गृहे दिवा च रात्रौ च पथा
नुगच्छत यद्यस्ति किञ्चित् सकृत् कृतं मया
जनार्दनस्तेन कृतेन तु व्युत् ३८ संजय उवा
च आर्ता विषाणाः शिथिलाश्च भीता घोरे
ष्वपि व्याधिषु वर्तमानाः संकीर्त्य नारायण
शब्दमात्रं विमुक्तदुःखास्तु विनो भवन्ति ३९
अवरीष उवाच जानामि धर्मं न च मे प्रवृत्तिः ८
जानामि धर्मं न च मे निवृत्तिः केनापि देवे

(१८)

नहृदिस्थितेनयथानियुक्तोस्मिन्नाकारोमि
॥४०॥भीष्मउवाच सर्वेषुकालेषुसमस्तदेशे
ष्वशेषकार्येषुतथेश्वरेश्वरःसर्वैःस्वहृत्पैर्भगि
वाननादिमन्ममास्तुमागंल्यविष्टद्वयेहृदिः
॥४१॥रुक्मांगदुवाच नारायणेतिमंत्रोस्ति
वागस्तिवशवर्तिनी तथापिनरकेघोरेपतं
तीत्येतदद्भुतं ४२ प्रल्हादुवाच नाथयो
निसहस्रेषुयेषुयेषुब्रजाम्पहं तेषुतेष्वप्य

(१०)

९

ताभक्तिरच्यतास्तसदामम ४३ याप्रीतिरवि
वेकानांविषयेषनपायिनी त्वामनुस्मरतांनि
त्यंहृदयाभापसर्पति ४४ भारद्वाजउवाच॥
विपरीतेषुकालेषुपरित्यक्तेषुबंधेषु त्राहि
मांपुंडरीकाक्षशरणागतवत्सल ४५ धृते
राष्ट्रउवाच नमोनमःकारणकारणायनारा
यणायामितविक्रमाय श्रीशंखचक्राजगदा
धरायनमोस्तुतस्मैपुरुषोत्तमाय ४६ गांधा

९

(10A)

युवाश्च त्वमेवमाताचपितात्वमेवत्वमेवबंधश्च
सखात्वमेव त्वमेवविद्याद्रविणंत्वमेवत्वमेव
सर्वममदेवदेव ४७ वासुदेवस्येभक्ताः
शांतास्तद्रतमानसः तेषांदासस्यदासो
हंभवेजंमनिजन्मनि ४८ कपाचार्यउवा
च मञ्जन्मनःफलमिदंमघकैठभारेम
प्राथनीयमदनुग्रहएषएव तद्भृत्यभृत्य
परिचारकभृत्यभृत्यभृत्यस्यभृत्यइतिमां

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com